

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Stanisław Jarosz**

Warszawa, dnia listopada 2010 r.

**Pan
Józef Oleński
Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego**

KBF-4114-02-04/2010
I/10/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała prawidłowość dokonywania wydatków związanych z organizacją szkoleń przez Główny Urząd Statystyczny w okresie 2008 – I półrocze 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 5 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z uchybieniami finansowanie i organizację szkoleń w Głównym Urzędzie Statystycznym w okresie objętym kontrolą.

Kontrolą objęto planowanie i wydatkowanie środków na szkolenia pracowników korpusu służby cywilnej (§ 455) oraz niebędących członkami korpusu służby (§ 470). Wydatki zostały zrealizowane w granicach kwot ujętych w planach finansowych i stanowiły 91,9% planu w 2008 r., 89,1% w 2009 r. i 59,1% w I półroczu 2010 r. Ponadto sprawdzono, ujęte w § 430 pozostałe usługi, wydatki przeznaczone na szkolenia dotyczące przygotowania spisów powszechnych przez Centralne Biuro Spisowe. Na szkolenia w okresie objętym kontrolą wydatkowano 4.337,5 tys. zł, w tym 1.299,8 tys. zł na szkolenie użytkowników systemu informatycznego wspierającego przeprowadzenie spisów powszechnych. W trakcie realizacji budżetu wydatki na szkolenia zostały zwiększone o 203,5% w 2009 r. i o 335,6% w I półroczu 2010 r., co wynikało głównie z przeniesienia wydatków z rezerw celowych na sfinansowanie przygotowania i przeprowadzenia spisów powszechnych.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Analiza dokumentów dotyczących 80 szkoleń wykazała, że tematy szkoleń w 82,5% wynikały z planu szkoleń oraz odpowiadały potrzebom zgłoszonym przez jednostki organizacyjne GUS. Pozostałe szkolenia, niemożliwe do przewidzenia na etapie planowania, zorganizowane zostały zgodnie z bieżącymi potrzebami tych jednostek.

Szkolenia z zakresu przygotowania i przeprowadzenia spisów powszechnych były prowadzone m.in. przez Zakład budżetowy – Centrum Edukacji Statystycznej w Jachrance na podstawie sporządzonych przez GUS zleceń obsługi szkolenia. Na koszty szkolenia składały się m.in. koszty wynajęcia sal konferencyjnych, pomocy dydaktycznej, sprzętu niezbędnego do realizacji działalności szkoleniowej, zakwaterowania i wyżywienia uczestników szkoleń. Na podstawie badania 75 dowodów księgowych o łącznej wartości 2.678,9 tys. zł, tj. 61,8% wydatków na szkolenia NIK stwierdziła, że dane wykazane w 12 fakturach o łącznej wartości 804,3 tys. zł wystawionych przez Zakład budżetowy nie odpowiadały zleceniom GUS. Różnice dotyczyły zarówno ilości wypożyczonego sprzętu dydaktycznego, w tym komputerów oraz sal konferencyjnych wynajmowanych dla potrzeb szkoleniowych, liczby uczestników szkoleń, jak również stawek opłat za wykonanie czynności w ramach usług szkoleniowych, np. zakwaterowanie i wyżywienie uczestnika szkolenia. W wyjaśnieniach złożonych do protokołu kontroli w trybie art. 59 ust. 2 ustawy o NIK, Prezes GUS wskazał na okoliczności, których nie można było przewidzieć na etapie zlecenia przeprowadzenia szkoleń na rzecz GUS. Dotyczyły one m.in. świadczenia dodatkowych usług zgłaszanych przez wykładowców w trakcie realizacji szkoleń, a także stosowania stawek na podstawie indywidualnej wyceny usług w warunkach ekonomicznie uzasadnionych, zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora CES nr 14/2008 z dnia 31 października 2008 r. NIK nie kwestionuje zasadności wprowadzanych w trakcie realizacji zmian zakresu usług szkoleniowych generujących dodatkowe koszty. Zwraca jednocześnie uwagę, że przedłożona dokumentacja szkoleniowa nie dawała podstaw do oceny zmiany wysokości kosztów wykonania usług szkoleniowych przez CES.

NIK stwierdziła ponadto, że Zakład budżetowy wystawił w dniu 23 grudnia 2009 r. – 16 faktur korygujących, obciążających GUS dodatkowymi kosztami na łączną kwotę 49,7 tys. zł, sfinansowanymi z rezerwy celowej. Koszty te wynikały z uwzględnienia tzw. „kosztów stałych eksploatacji obiektu”, „kosztów przygotowania i realizacji” oraz „kosztów pominiętych w przygotowaniu i kontynuacji projektu” i ustalone zostały w równej wysokości po 6,3 tys. zł (w pięciu fakturach) oraz po 1,7 tys. zł (w 11 fakturach), niezależnie od wartości faktury pierwotnej, czasu trwania szkolenia oraz ilości uczestników. Faktury te zostały przyjęte do realizacji przez Naczelnika Wydziału Organizacji Spisów Powszechnych, sprawdzone pod względem formalnym i merytorycznym przez Dyrektora Departamentu Programowania i Koordynacji Badań oraz zatwierdzone do wypłaty przez Dyrektora Generalnego. Zdaniem NIK ogólne informacje uzasadniające kwoty wykazane w fakturach korygujących wystawionych przez Zakład budżetowy, nie pozwalały na dokonanie oceny celowości naliczenia dodatkowych kosztów szkoleń i ich sfinansowania przez GUS.

Poza tym w *Informacji zbiorczej na temat szkoleń w służbie cywilnej za rok 2009* przekazanej do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wykazano, że w 2009 r. na finansowanie

szkoleń członków korpusu służby cywilnej wydatkowano 601,5 tys. zł. W kwocie tej, jak wynika z ustaleń kontroli NIK, ujęte zostały wydatki na szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej w wysokości 6,3 tys. zł (§ 470) oraz wydatki na szkolenia wykazane w § 430 pozostałe usługi. Wynikało to między innymi z faktu, że istniejący system rozliczeń kosztów szkoleń nie umożliwia odrębnego rozliczania kosztów wynikających z pobytu w CES członków korpusu służby cywilnej i osób spoza korpusu.

Zdaniem NIK uzupełnienia wymaga plan kont dla centrali GUS, który nie zawiera konta analitycznego 470 – szkolenia pracowników niebędących członkami służby cywilnej, pomimo ustalonej zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych Zespołu 4 „koszty według rodzajów i ich rozliczenie” według podziałek klasyfikacji budżetowej. Konto takie funkcjonuje natomiast w informatycznym systemie finansowo-księgowym.

Przedstawiając powyższe uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zmodyfikowanie systemu rozliczeń kosztów szkoleń w celu odrębnego rozliczania kosztów szkoleń członków korpusu służby cywilnej i osób spoza korpusu

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, prosi Pana Prezesa, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o przekazanie informacji o sposobie wykorzystania ocen, uwag i wniosku bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.